

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500 EA Den Haag

De gemeenteraad van Hoorn
Postbus 603
1620 AR Hoorn

DGOBDR
Democratie en Bestuur

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag

Contactpersoon
mr. J. Starmans

info.openbaarbestuur@minbzk
.nl

Kenmerk
2023-0000727651

Uw kenmerk

Datum 15 december 2023
Betreft Bepaling in Reglement van Orde inzake schriftelijke vragen

Op 19 juli jl. heeft het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland (hierna: GS) mij conform artikel 273a Gemeentewet medegedeeld dat een besluit van uw raad naar zijn oordeel voor gedeeltelijke vernietiging in aanmerking komt. Het gaat hierbij om het raadsbesluit van 16 mei 2023 betreffende een aanpassing van het Reglement van Orde (hierna: RvO). Naar het oordeel van GS is artikel 36, eerste en tweede lid, van het bij dat besluit vastgestelde RvO in strijd met het recht, omdat in deze bepaling het schriftelijke vragenrecht van individuele raadsleden wordt beperkt door het stellen van vormvereisten aan door raadsleden ingediende vragen.

Naar aanleiding van de mededeling van GS heb ik onderzoek gedaan naar de genoemde bepaling in het RvO. Deze bepaling acht ik niet in strijd met het recht. Derhalve zie ik geen aanleiding om over te gaan tot (gedeeltelijke) vernietiging van het raadsbesluit tot wijziging van het RvO. Hieronder licht ik dit nader toe. Ook ga ik in op enkele aspecten die van belang zijn bij de toepassing van de genoemde bepaling inzake het stellen van schriftelijke vragen.

Korte weergave van het voorafgaande proces

Op 19 juli 2023 heeft GS mij conform artikel 273a Gemeentewet medegedeeld dat het besluit van uw raad van 16 mei 2023 betreffende een aanpassing van het Reglement van Orde naar zijn oordeel in aanmerking komt voor gedeeltelijke vernietiging. Dit naar aanleiding van een verzoek hiertoe dat bij de provincie is ingediend. Indien de mededeling door GS binnen tien dagen nadat het raadsbesluit hen ter kennis is gekomen wordt gedaan, zou het besluit op grond van artikel 273a Gemeentewet van rechtswege worden geschorst. In dit geval is de mededeling na het verstrijken van deze termijn gedaan. Het raadsbesluit is derhalve niet van rechtswege geschorst (geweest).

Beleidskader schorsing en vernietiging

Besluiten die zijn genomen door een orgaan van het gemeente- of provinciebestuur kunnen worden vernietigd door de Kroon, indien deze in strijd met het recht of met het algemeen belang zijn genomen. De beoordeling of in een concreet geval moet worden overgegaan tot vernietiging van een besluit, wordt

gemaakt aan de hand van het Beleidskader schorsing en vernietiging.¹ In de eerste plaats wordt beoordeeld of sprake is van een strijdigheid met het recht of met het algemeen belang. Indien dat het geval is, dient de vraag te worden beantwoord of vernietiging in het betreffende geval proportioneel is. De inbreuk op de eigen verantwoordelijkheid van gemeenten en provincies die met een vernietiging van een besluit wordt gemaakt, moet proportioneel zijn ten opzichte van het belang dat met vernietiging wordt gediend. Het gaat om een discretionaire bevoegdheid van de Kroon; niet elke strijdigheid met het recht hoeft tot vernietiging te leiden.

Beoordeling strijdigheid met het recht

In artikel 36 lid 1 van het RvO worden vormvereisten gesteld aan schriftelijke vragen aan het college of aan de burgemeester door raadsleden. Deze verzoeken moeten kort en duidelijk geformuleerd zijn en iedere volzin moet vragend worden gesteld. Hieraan gekoppeld is de bepaling in het tweede lid van artikel 35, waarin wordt geregeld dat de griffier de vragen zo spoedig mogelijk ter kennis brengt van de overige raadsleden en het college of de burgemeester, tenzij de vorm niet in lijn is met het eerste lid van dit artikel. Uit de toelichting bij het raadsbesluit volgt dat de betreffende fractie de gelegenheid krijgt om vragen die niet aan de vormvereisten voldoen aan te passen.

Het wettelijk kader inzake het stellen van schriftelijke vragen door raadsleden aan het college is neergelegd in artikel 169, derde lid, Gemeentewet. Volgens die bepaling moet het college en elk van zijn leden afzonderlijk de raad mondeling of schriftelijk de door een of meer leden gevraagde inlichtingen geven, tenzij het verstrekken ervan in strijd is met het openbaar belang. Hieruit volgt dat elk raadslid afzonderlijk het college onvoorwaardelijk om inlichtingen moet kunnen vragen en dat het college deze inlichtingen vervolgens aan de gehele raad verstrekt, tenzij het openbaar belang zich daartegen verzet. Het onvoorwaardelijke recht dat een raadslid heeft om inlichtingen te vragen, laat onverlet dat blijkens de parlementaire geschiedenis van artikel 169 Gemeentewet in een RvO nadere regels kunnen worden gesteld over de wijze waarop het inlichtingenrecht kan worden uitgeoefend. Er kunnen in een RvO dus praktische werkafspraken worden gemaakt over het proces met betrekking tot het stellen van schriftelijke vragen aan het college/de burgemeester. Op zichzelf zijn dergelijke werkafspraken, zoals een bepaling dat vragen kort en duidelijk worden geformuleerd, niet in strijd met het recht.

De vormvereisten die in artikel 36, eerste lid, van het RvO worden gesteld, kunnen worden beschouwd als praktische werkafspraken over de uitoefening van het vragenrecht en leveren dan ook geen probleem op met artikel 169 Gemeentewet. Problematisch wordt het pas als het voldoen aan deze vormvereisten als voorwaarde wordt gesteld voor het doorsturen van de vragen aan het college. Daarmee zou het onvoorwaardelijke vragenrecht van raadsleden aan voorwaarden worden gebonden; dit zou niet in lijn zijn met artikel 169 lid 3 Gemeentewet. In dit geval kan uit artikel 36, tweede lid, van het RvO niet worden

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2010/07/09/beleidskader-schorsing-en-vernietiging>

afgeleid dat vragen die niet aan de vormvereisten voldoen, in het geheel niet worden doorgestuurd aan het college. Om die reden acht ik artikel 36, eerste en tweede lid, van het RvO niet in strijd met het recht en zie ik geen aanleiding om tot vernietiging van het genoemde raadsbesluit over te gaan.

Toepassing in de praktijk

Wel is het, gelet op artikel 169 Gemeentewet, van belang hoe in de praktijk toepassing wordt gegeven aan artikel 36 van het RvO. In dat kader stip ik twee aspecten aan. Enerzijds dat de "tenzij" uitsluitend kan zien op de termijn waarbinnen vragen worden doorgestuurd door de griffie. En anderzijds dat aanpassing uitsluitend kan plaatsvinden in overleg met betrokken vragensteller.

In artikel 36, tweede lid, van het RvO staat dat de griffier de vragen *zo spoedig mogelijk* ter kennis brengt van de overige raadsleden en het college of de burgemeester, *tenzij de vorm niet in lijn is met het eerste lid van dit artikel*. Bij de toepassing van deze bepaling dient in de gaten gehouden te worden dat het niet voldoen aan de vormvereisten geen reden mag zijn om een vraag in het geheel niet door te sturen aan het college. Een toepassing die zich wel verdraagt met de Gemeentewet is dat vragen die niet voldoen aan de vormvereisten *niet direct* worden doorgestuurd, zodat de steller van de vraag bijvoorbeeld nog de gelegenheid kan worden gegeven om de vraag aan te passen.

Dit betekent concreet dat de griffie in overleg met de steller uit een schriftelijk stuk die vragen destilleert die onder de reikwijdte van artikel 169, derde lid, Gemeentewet vallen en deze doorstuurt aan het college.

Het is denkbaar dat een dergelijke aanpassing na overleg zich niet uitsluitend voordoet in een situatie dat vragen niet zijn geformuleerd op een in het RvO voorgeschreven wijze. De griffie zal, alvorens de vragen door te zenden en deze openbaar te maken, ook beoordelen of hiermee geen persoonsgegevens openbaar worden gemaakt die op grond van de AVG beschermd dienen te worden. Het is begrijpelijk dat in een dergelijke situatie "zo spoedig mogelijk" niet hetzelfde betekent als "onmiddellijk".

Naar mijn oordeel vormt voornoemde werkwijze geen ontoelaatbare inbreuk op het vragenrecht zoals dat is neergelegd in de Gemeentewet.

Het verdient, gelet op het fundamentele karakter van het vragenrecht, aanbeveling om ten aanzien van deze twee aspecten in de toelichting bij het RvO te verduidelijken hoe hieraan in de praktijk toepassing zal worden gegeven.

DGOBDR
Democratie en Bestuur

Datum

Kenmerk
2023-0000727651

Een afschrift van deze brief zend ik aan het college van Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
namens deze,

A.H. van Hout
Directeur-Generaal Openbaar Bestuur en Democratische Rechtstaat